Lietas Nr. C38025913

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Valkā, 2013.gada 17.oktobrī

Valkas rajona tiesa:

tiesnese I.Seisuma rakstveida procesā izskatīja civillietu AKCIJU SABIEDRĪBAS „CITADELE BANKA" maza apmēra prasībā pret /I.A./un /R.P./par parāda piedziņu.

APRASKTOŠĀ DAĻA

prasītājs iesniedzis tiesā prasību un lūdz tiesu piedzīt no /I.A./ parādu Ls 1355,74, kas sastāv no neatmaksātas aizdevuma pamatsummas Ls 768, aizdevuma lietošanas procentiem Ls 141,85, līgumsoda Ls 445,89. Piedziņas neiespējamības gadījumā no /I.A./, parādu Ls 1355,74 apmērā piedzīt no /R.P./.

Piedzīt no /I.A./ ar tiesāšanos saistītos izdevumus. Piedziņas neiespējamības gadījumā no /I.A./, piedzīt ar tiesāšanos saistītos izdevumus no /R.P./.

Noteikt prasītājai tiesības saņemt no /I.A./ likumiskos procentus 6% no simta gadā no neatmaksātās aizdevuma pamatsummas Ls 768 līdz sprieduma izpildes dienai.

Piedziņas neiespējamības gadījumā no /I.A./, noteikt tiesības saņemt likumiskos procentus 6% no simta gadā no neatmaksātās aizdevuma pamatsummas Ls 768 līdz sprieduma izpildes dienai no /R.P./.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2004.gada 29.novembrī /I.A./ (pirmslaulības uzvārds – /uzvārds/) un AS „Parex banka" noslēdza studiju aizdevuma līgumu Nr. /numurs/, saskaņā ar kuru piešķīra atbildētājai aizdevumu studiju maksas samaksai Ls 768 apmērā.

2004.gada 29.novembrī /R.P./ un AS „Parex banka" noslēdza Galvojuma līgumu Nr. /numurs/, saskaņā ar kuru atbildētājs kā galvinieks uzņēmās saistību atbildēt kā pats parādnieks par atbildētājas parādu, kas izriet no Studiju aizdevuma līguma, tai skaitā ne tikai par parāda pamatsummu, bet arī par procentiem, līgumsodiem, kā arī visiem citiem iespējamiem prasījumiem un izdevumiem, kas saistīti ar atbildētājas parādu.

AS „Parex banka" uzņēmuma pārejas rezultātā, kas notikusi 2010.gada 1.augustā, nodevusi akciju sabiedrībai „Citadele banka" savas tiesības un saistības, kas izriet no augstāk minētā Studiju aizdevuma līguma, un Galvojuma līguma.

Saskaņā ar Studiju aizdevuma līguma 3.punktu par izsniegtā aizdevuma lietošanu tiek aprēķināti aizdevuma procenti (Studiju aizdevuma līguma 3.1.punkts). Aizdevuma procentu samaksa atbildētājai jāuzsāk, sākot ar 12 mēnesi pēc studiju pabeigšanas, procentu atmaksu veicot līdz katra mēneša 14.datumam, piemērojot procentu likmi 5% gadā (Studiju aizdevuma līguma 3.2.2. punkts). Saskaņā ar Studiju aizdevuma līguma 5.1.1. punktu, atbildētājai bija pienākums uzsākt arī izsniegtā aizdevuma atmaksu ne vēlāk kā ar 12 mēnesi pēc studiju programmas pabeigšanas. Aizdevuma pilnīga atmaksa atbildētājai jāveic 5 gadu laikā no aizdevuma atmaksas uzsākšanas brīža, t.i., līdz 2013.gada 14.maijam.

Kā izriet no Izglītības un zinātnes ministrijas Studiju fonda sniegtās informācijas, ar Daugavpils Universitātes rektora 2007.gada 12.jūnija rīkojumu Nr. 1-6/992-st atbildētājai izsniegts diploms par studiju programmas „/programma/" apguvi un izglītības iegūšanu. Līdz ar ko, atbilstoši Studiju aizdevuma līguma 3.2.2. un 5.1.1.punktiem, aizdevuma un aizdevuma lietošanas procentu atmaksa atbildētājai bija jāuzsāk ar 12 mēnesi pēc studiju pabeigšanas.

Saskaņā ar Studiju aizdevuma līguma 9.3. punktu prasītājam ir tiesības vienpusēji atkāpties no Studiju aizdevuma līguma un nekavējoties pieprasīt no atbildētājas un/vai galvinieka visu neatmaksāto aizdevuma summas atmaksu un citu līguma paredzēto maksājumu samaksu, ja atbildētāja 6 mēnešu laikā nav veikusi regulārus aizdevuma summas un aizdevuma lietošanas procentu maksājumus.

Prasītājs konstatē, ka atbildētāja pieļāva būtiskus Studiju aizdevuma līgumā noteikto maksājumu samaksas kavējumus, kā rezultātā atbildētājai izveidojās maksājumu parāds pret prasītāju.

Prasītājs 2011.gada 26.oktobrī nosūtījis abiem atbildētājiem paziņojumu par Studiju aizdevuma līguma pirmstermiņa izbeigšanu, ar kuru uzaicināja abus atbildētājus samaksāt tekoši parādu saskaņā ar Studiju aizdevuma līgumu. Tomēr parādu atbildētāji nav nomaksājuši arī uz prasības pieteikuma sagatavošanas brīdi. Ņemot vērā minēto, prasītājs izbeidza Studiju aizdevuma līgumu ar 2011.gada 21.novembri.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1., 1587., 1589., 1590., 1692., 1698., 1702., 1716., 1717., 1756., 1764., 1765., 1943., 1946. pantu.

Atbildētāji tiesai paskaidrojumus par prasības pieteikumu nav snieguši.

Civilprocesa likuma 250.^{21} panta otrā daļa nosaka, ka paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai.

Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmā daļa nosaka, ka, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{22} panta pirmo daļu, vienlaikus ar dokumentu nosūtīšanu, pusēm ir izskaidrotas pušu procesuālās tiesības, puses ir informētas par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, pusēm ir izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim.

Ņemot vērā prasītāja viedokli, tiesa uzskatīja, ka civillieta izskatāma rakstveida procesā, un par to 2013.gada 7.augustā paziņojums tika nosūtīts pusēm, norādot, ka sprieduma norakstu tās var saņemt tiesas kancelejā 2013.gada 17.oktobrī, ka pēc rakstiska lūguma to tiesa var arī nosūtīt pa pastu.

Septiņas dienas pirms paziņotā lietas izskatīšanas laika no pusēm nav saņemti paziņojumi par procesuālo tiesību izmantošanu, kā to pieļauj Civilprocesa likuma 250.^{22} panta otrā daļa.

MOTĪVU DAĻA

Tiesa iepazinusies ar prasības pieteikumu, tam pievienotajiem pierādījumiem, atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

No lietā esošā 2013.gada 22.aprīļa apliecinājuma redzams, ka saskaņā ar 28.07.2010. starp AS „Parex banka" un AS „Citadele banka" noslēgto līgumu par uzņēmuma pāreju AS „Parex banka" ir nodevusi un AS „Citadele banka" ir pieņēmusi no AS „Parex banka" visas tiesības un saistības, kas izriet no 2004.gada 29.novembrī starp AS „Parex banka" (jaunais nosaukums AS „Reverta" un /I.A./ (pirmslaulības uzvārds –/uzvārds/) noslēgtā Studiju aizdevuma līguma Nr. /numurs/u n /R.P./, 2004.gada 29.novembra Galvojuma Nr. /numurs/, tādēļ pamatoti tiesā griezies prasītājs AS ,,Citadeles banka''.

No lietas materiāliem redzams, ka 2004.gada 29.novembrī starp AS „Parex banka" un /I.M./ (pēc laulības noslēgšanas /uzvārds/) noslēgts Studiju aizdevuma līgums Nr./numurs/, ar kuru AS „Parex banka" piešķīrusi un izsniegusi atbildētājai aizdevumu studiju maksas samaksai Daugavpils Universitātē Ls 768 apmērā un kā pielikums pievienots maksājumu grafiks un atbildētājas konta izraksti, no kuriem redzama naudas plūsma atbildētājas kontā.

Civillikuma 1587.pants noteic, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējiem pienākumu izpildīt apsolīto un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma un Civillikuma 1652.panta pirmās daļas 3.punkts nosaka, ka parādnieka nokavējums ar visām tā sekām iestājas pats no sevis, kad viņš palaidis garām termiņu, kas nolikts izpildīšanai vai nu ar likumu, vai ar līgumu, vai arī pēc parašas.

No Izglītības un Zinātnes ministrijas Studiju fonda pārskata par kredīta ņēmējiem redzams, ka 2007.gada 12.jūnijā atbildētāja pabeigusi studijas Daugavpils Universitātē un viņai izsniegts diploms, rektora rīkojums Nr.1-6//992-st. Saskaņā ar Studiju aizdevuma līguma 5.1.1. punktu, atbildētājai bija pienākums uzsākt izsniegtā aizdevuma atmaksu ne vēlāk kā ar 12 mēnesi pēc studiju programmas pabeigšanas.

Tā kā atbildētāja nepildīja savas uzņemtās saistības, prasītājs izmantojis studiju aizdevuma līguma 9.3.punktā iekļautās tiesības vienpusēji atkāpties no līguma un pieprasīt nekavējoties no klienta un/vai galvinieka visas neatmaksātās aizdevuma summas un citu aizdevuma līgumā noteikto maksājumu samaksu.

Tādēļ prasītājs 2011.gada 25.oktobrī sagatavojis un 26.oktobrī nosūtījis atbildētājai un galviniekam paziņojumu par uzņemto saistību izpildi un studiju aizdevuma līguma pirmstermiņa izbeigšanu, kurā paziņojis, ka klients 6 mēnešu laikā nav veicis regulārus aizdevuma summas un procentu maksājumus saskaņā ar maksājumu grafiku. Uzaicina nekavējoties samaksāt tekošo parādu. Gadījumā, ja parāds netiks samaksāts, līgums vienpusējā kārtā būs izbeigts ar 2011.gada 21.novembri.

Atbildētāji minēto paziņojumus atstājuši bez ievērības un saistības pret prasītāju nav izpildījuši.

Saskaņā ar Civillikuma 1943.pantu, kas noteic, ka aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis, un saskaņā ar studiju aizdevuma līgumu un parāda aprēķinu no atbildētājas prasītāja labā piedzenama neatmaksātā aizdevumu pamatsumma Ls 768 apmērā.

Prasītājs aprēķinājis līgumiskos procentus par laika periodu no *01.04.2008. līdz 21.11.2011.* Ls 141,85 apmērā ko lūdz piedzīt no atbildētājas.

Civillikuma 1753.pants nosaka, ka ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu. Savukārt saskaņā ar Civillikuma 1756.pantu pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.

Puses studiju aizdevuma līgumā vienojušās par procentu likmi.

Saskaņā ar līguma 3.2.2. punktu ar divpadsmito mēnesi pēc studiju pabeigšanas aizņēmējs katru mēnesi līdz 14.datumam (ieskaitot) maksā aizdevējam aizdevuma procentus, kuru aprēķina, piemērojot procentu likmi 5% gadā.

Saskaņā ar līguma 3.3.punktu aizdevuma procenti tiek aprēķināti no aizņēmējam izsniegtās un aizdevējam neatmaksātās aizdevuma summas par katru kalendāro dienu visā aizdevuma izmantošanas laikā līdz pilnīgai līguma saistību izpildei. Aprēķinot procentus, tiek pieņemts, ka gadā ir 360 dienas.

Tiesa atzīst, ka no atbildētājas prasītāja labā piedzenami procenti Ls 141,85 apmērā.

Saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu, līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību, tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu, bet 1720.panta 2.punkts, nosaka, ka kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, ja līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā.

Saskaņā ar studiju aizdevuma līguma 7.punktu aizņēmējs maksā aizdevējam līgumsodu 0,1% apmērā dienā no savlaicīgi nesamaksātā (nokavētā) aizdevuma summas un aizdevuma procentu maksājuma par katru nokavēto dienu.

No lietā esošā aprēķina redzams, ka prasītājs atbilstoši līguma noteikumiem aprēķinājis līgumsodu par termiņā neveiktiem maksājumiem par laika posmu no 01.05.2008.- 01.11.2011. Ls 445,89.

Atbildētāja nav apstrīdējusi nolīgtā līgumsoda tiesisko spēku. Tiesai nav pamata apšaubīt prasītāja līgumsoda aprēķina pamatotību. Atbildētāja ilgstoši nav pildījusi savas saistības. Tiesa uzskata, ka prasītāja aprēķinātais līgumsods nav pārmērīgs, tādēļ no atbildētājas prasītāja labā piedzenams līgumsods Ls 445,89 apmērā.

Studiju aizdevuma saistības nodrošinātas ar 2004.gada 29.novembrī starp AS „Parex banka" un atbildētāju /R.P./ noslēgto galvojuma līgumu Nr. /līguma numurs/.

Civillikuma 1692.pants noteic, ka galvojums ir ar līgumu uzņemts pienākums atbildēt kreditoram par trešās personas parādu, neatsvabinot tomēr pēdējo no viņas parāda.

Civillikuma 1697.pants nosaka, ka no galvinieka var prasīt vienīgi to, ko viņš uzņēmies, bet 1698.pants saka, ka galvinieks atbild ne vien par pašu galveno parādu, bet arī par tā blakus prasījumiem parādnieka vainas vai nokavējuma dēļ nodarītiem zaudējumiem un tiesu izdevumiem.

Civillikuma 1702.panta pirmā un otrā daļa noteic, - kad pret galvinieku ceļ prasību, viņš var prasīt, lai kreditors griežas ar to papriekš pie galvenā parādnieka, ja piedziņa no tā izdarāma tikpat sekmīgi un viegli; šī tiesība atkrīt, ja galvinieks noteikti no tās atteicies; par tādu atteikšanos uzskatāms jau arī tas, ja galvinieks uzņemas saistību kā pats parādnieks.

Galvojuma līguma 4.1. punktā noteikts, ka galvinieks uzņemas saistību atbildēt ar visu savu mantu bankai par parādnieka parādu, ar kuru tiek saprastas visas parādnieka saistības pret banku un kas nodibinātas līguma 1.daļā norādīto galveno līgumu, kā pats parādnieks.

Tiesa atzīst, ka prasītājs, ceļot prasību pret galveno parādnieku, pamatoti vienlaikus šo prasību ir cēlis arī pret galvinieku, kurš uzņēmies pienākumu atbildēt par visām no 2004.gada 29.novembrī studiju aizdevuma līguma izrietošām saistībām.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa nosaka, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 96.panta piekto daļu pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Tiesa uzskata, ka prasītājs ir pierādījis savu prasījumu pamatotību. Piedzenamās summas apmērs un tās aprēķins nav apstrīdēts, nav iesniegti pierādījumi, ka saistības pret prasītāju būtu izpildītas pilnā apmērā.

Pamatojoties uz augstāk minēto tiesa atzīst, ka no atbildētājas /I.A./ par labu prasītājam piedzenama neatmaksātā aizdevuma pamatsumma Ls 768, aizdevuma lietošanas procenti Ls 141,85, līgumsods par termiņā neveiktiem maksājumiem Ls 445,89, kas piedzenams no galvinieka /R.P./ piedziņas pilnīgas vai daļējas neiespējamības gadījumā no galvenā parādnieka /I.A./.

Civilprocesa likuma 195.pants nosaka, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt procentus, minot arī to apmēru. Tiesa atzīst prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no atbildētāja likumiskos 6% procentus gadā no pamatparāda summas. Tiesas ieskatā nav norādāms atsevišķi, ka parāda piedziņas neiespējamības gadījumā no /I.A./, prasītājam ir nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētāja /R.P./ likumiskos procentus – seši procenti no simta gadā no nesamaksātās aizdevuma pamatparāda summas, jo procentu piedziņas pamatu nosaka likums un no galvinieka tiks piedzīti procenti tikai parāda piedziņas neiespējamības gadījumā no atbildētājas un to apmēru noteiks sprieduma izpildes kartībā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesāšanas izdevumus. Līdz ar to no atbildētājas prasītājas labā piedzenama valsts nodeva Ls 203,36 un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par prasības pieteikuma un tiesas pavēstu nosūtīšanu Ls 5,50, kas piedzenami no galvinieka /R.P./ piedziņas pilnīgas vai daļējas neiespējamības gadījumā no parādnieces /I.A./.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1} pantu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei.

REZOLUTĪVĀ DAĻA

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41., 97.,189.-193.,195.,199., 204.^{1} pantu, tiesa

nosprieda:

*apmierināt*AKCIJU SABIEDRĪBAS „CITADELE BANKA” prasību.

Piedzīt no /I.A./, personas kods /personas kods/, deklarētā dzīvesvieta /adrese / par labu akciju sabiedrībai „Citadele banka”, reģistrācijas Nr.40103303559, juridiskā adrese Republikas laukums 2A, Rīga, LV- 1010 neatmaksāto aizdevuma pamatsummu Ls 768, aizdevuma lietošanas procentus par laika periodu no *01.04.2008. līdz 21.11.2011.* Ls 141,85, līgumsodu par laika periodu no *01.05.2008.- 01.11.2011.* Ls 445,89 un tiesāšanās izdevumus valsts nodevu Ls 203,36, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 5,50 *kopā Ls 1564,60 (viens tūkstotis pieci simti sešdesmit četri lati un 60 santīmi).*

Parāda pilnīgas vai daļējas piedziņas neiespējamības gadījumā no /I.A./, parādu piedzīt no /R.P./, personas kods /personas kods/, deklarētā dzīvesvieta /adrese/.

*Noteikt*akciju sabiedrībai „Citadele banka”, reģistrācijas Nr. 40103303559, tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos procentus 6% gadā no piespriestās, bet nepiedzītās aizdevuma pamatsummas.

Noteikt /I.A./ sprieduma labprātīgas izpildes termiņu 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas - 2013.gada 17.oktobra Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentam, iesniedzot kasācijas sūdzību Valkas rajona tiesā.

Tiesnese I.Seisuma